

Pandemide Adalete Erişim ve Hak İhlalleri

HIV ile yaşayanların pandemi öncesinde en fazla ihlâlle uğradıkları hak alanı özel hayatın gizliliğine saygı hakkı olmuştur. HIV ile yaşayanlar statülerini paylaştıkları üçüncü kişiler tarafından cinsel yönelim ve cinsiyet kimliklerine ilişkin sorulara maruz kalmakta, HIV statüleri onayları olmadan başkalarıyla paylaşılmakta, mevzuat eksikliğinden ötürü istemediği durumlarda dahi hukuka aykırı olarak özel nitelikli kişisel verilerini paylaşmaya zorlanmaktadır. Kısaca HIV ile yaşayan kişilerin mahremiyet hakları hiçe sayılarak hayatın her alanında HIV statülerinin gizliliği ihlal edilmektedir. Bu durum pandemi sürecinde de sıklıkla yaşanmış; özellikle işverenler pandemi bahanesiyle kişilerin sağlık verilerini Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na aykırı olarak ele geçirmişlerdir.

COVID-19 ile birlikte sağlık alanında yaşanan geniş çaplı panik, kişilerin HIV statüleri de dâhil her türlü sağlık verisine erişimin meşru olduğu şeklinde bir yanlış yaratmıştır. Özel hayatın gizliliği hakkına yapılan çeşitli müdahaleler, ayrıca sağlığa erişim hakkını, çalışma hakkını ve bütün hak ihlallerini kapsayacak şekilde ayrımcılık yasağının ihlal edilmesine sebebiyet vermiştir. Pandemide yaşanan hak ihlallerine ilişkin ayrıntılı bilgiye ve başvurulabilecek hukuk mekanizmalarına hak ihlalleri raporumuzdan ulaşabilir, maruz kaldığınız hak ihlalleri için Dernek Danışma Hattımız ile irtibat kurabilirsiniz.

+90 216 418 10 61
+90 216 541 98 23
info@pozitifyasam.org

@pydmerkezi
@HivAidsturkey
@pozitifyasamderneği

B | S | T
The Black Sea Trust
for Regional Cooperation
A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

COVID-19 SALGININDA HIV İLE YAŞAYANLAR

HIV ile Yaşayanlar Risk Altında Mı?

HIV ile yaşayan kişiler için Coronavirüs ile enfekte olmak, genel popülasyonda tanımlanan risklerden daha yüksek değildir. Bilimsel araştırmalara göre; COVID-19 ile enfekte olmuş tedavi altındaki HIV ile yaşayan kişilerin CD4 sayıları (Bağışıklık sistemi hücresi / T Lenfositleri) 350hücre/ml' den yüksek ise genel popülasyona göre daha fazla risk altında olmadıkları gösterilmiştir. HIV ile yaşayan kişilerde daha yüksek risk saptanmamış olsa da uluslararası bilimsel otoriteler (CDC - Center Disease Control and Prevention) HIV ile yaşayan kişiler ve onlarla ilgilenen uzmanlar için bazı tavsiyelerde bulunmuştur. Bu tavsiyeler:

Tüm popülasyonun uyması gereken sosyal izolasyon ve hijyenin sağlanması,

Grip ve zatürre aşılarının güncel tutulması,

Ruh sağlığının korunması açısından teknoloji kullanılarak uzaktaki yakınlarla iletişim içerisinde kalınması,

HIV ilaçlarının rutin kullanımı ve temini konusunda özen gösterilmesidir.

Ayrıca HIV tedavisi için kullanılan ilaçların da COVID-19 tedavisine herhangi bir etkisi olmadığı anlaşılmıştır. Ancak, tedavi altında olmayan veya tedaviye yeni başlamış ve bağışıklık hücre sayıları yeterli görülen seviyenin altında olan kişiler şüphesiz daha çok dikkat etmelidir.

Pandemide HIV Psikolojisi

Tıbbi olarak risk artışının olmaması ne yazık ki kaygıların tamamen ortadan kalkmasını sağlayamamıştır. HIV ile yaşayan kişilerin bu dönemde sıklıkla terapi odasına getirdiği kaygıların başında hastane kontrolüne gitmekle ilgili endişeler gelmiştir. Yakınlarıyla temas etmekten kaçınırken hastaneye gitmek, muayene olmak, tahlil vermek gibi kaygılar ön plana çıkmıştır. Bir diğer kaygılı grup ise yeni tanı alan HIV ile yaşayan kişilerdir. Tipik olarak durdurulamayan yoğun düşünceler ve çoğu gerçekçi olmasa da zihinden uzaklaştırılmayan felaket senaryolarıyla geçen bu sürece COVID-19'un eklenmesi kaygıların daha da artmasına sebep olmuştur.

Sonuç olarak COVID-19 pandemisi döneminde HIV ile yaşıyor olmak tıbbi bir risk yaratmasa da HIV ile yaşayan kişilerin akıllarında birçok soru oluşturmuştur. HIV sadece enfeksiyon hastalıklarını ilgilendiren bir tanı olmanın ötesinde ruhsal zorlukların da eşlik ettiği bir süreci beraberinde getirmektedir. Tüm kronik hastalıklarda, özellikle de HIV veya COVID gibi tüm dünyayı beklenmedik şekilde panikleten hastalık durumlarında, bireyin ve toplumun psikolojik olarak etkilenmesini engellemek adına psikoterapi desteğinin çok önemli olduğu açıktır. HIV için bugün hissedilen gerçek dışı kaygılar zamanında ruhsal boyutun ihmali sebebiyle oluşmuştur. Lütfen yaşama tutunmaya devam ederken yaşadığınız kaygılarda yalnız olmadığının farkına varmaya çalışın ve destek almaktan çekinmeyin.

Herkes Gibi Ne Yapmalı?

- Bu duyguları hissederken yalnız olmadığınızı, herkesin benzer şeyler hissettiğini kendinize hatırlatın,
- Bazı şeylerin gerçekten sizin kontrolünüz dışında olduğunu kabul edin,
- Yalnızca güvenilir kaynaklardan (Sağlık Bakanlığı, Enfeksiyon Hastalıkları Uzmanları vb.) aldığınız bilgilere itimat edin,
- Bedeninizi virüsten koruduğunuz gibi zihninizi de bilgi kirliliğinden koruyun,
- Bağışıklık sisteminizi ve ruh sağlığınızı korumak için sağlıklı beslenin, iyi uyuyun, sigara ve alkolden uzak durun, kafein içeren çay, kahve vb. içeceklerden uzak durun, bol su için.

Başvurabileceğiniz Sosyal Destek Mekanizmaları

Pandemi ile birlikte toplumun hemen her kesiminde olduğu gibi HIV ile yaşayanlar da ekonomik ve sosyal açıdan olumsuz etkilenmektedir. Bu etkilerin giderilebilmesi adına başvurulabilecek çeşitli sosyal destek mekanizmaları bulunmaktadır:

- Valilikler,
- Kaymakamlıklar,
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları,
- Sosyal Güvenlik Kurumu,
- İŞKUR,
- ALO 170 - Çalışma Hayatı İletişim Merkezi,
- ALO 183 Sosyal Destek Hattı,
- T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İl Müdürlükleri,
- Sosyal Hizmet Merkezleri,
- ALO 144 Sosyal Yardım Hattı,
- İl ve ilçe belediyelerinin sosyal hizmet birimleri ve mevcut ise istihdam ofisleri
- Sivil Toplum Kuruluşları